

Onderwerp CO₂ monitor Groningen januari 2021

Steller T. Veenstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	(050) 367 84 52	Bijlage(n)	2	Ons kenmerk
Datum		Uw brief van		Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Het klimaat verandert wereldwijd en ook in Nederland. De gemiddelde temperatuur over de afgelopen eeuw is gestegen, de hoeveelheid en intensiteit van neerslag zijn toegenomen en zeer warme dagen komen vaker voor. Het realiseren van de klimaatdoelen van Parijs (2015) is nodig om verdere opwarming van de aarde en de gevolgen daarvan zo veel mogelijk te voorkomen. Om aan de afspraken van Parijs te voldoen moet Nederland overstappen van fossiele brandstoffen op duurzame energiebronnen. Het Klimaatakkoord legt de maatregelen en afspraken voor deze energietransitie vast. Het doel van het Klimaatakkoord is een vermindering van broeikasgassen met 49% in 2030 en met 95-100% in 2050. Zoals u weet onderschrijven wij de afspraken uit het Klimaatakkoord en streven wij naar een CO₂-neutrale gemeente in 2035.

Tijdens de behandeling van de jaarrekening 2019 heeft uw raad aangegeven meer inzicht te willen krijgen in de cijfers met betrekking tot de energietransitie. Om deze reden bieden wij u de jaarlijkse CO₂ monitor aan. In de bijlage vindt u het rapport en infographic CO₂ monitor Groningen versie januari 2021. In deze brief gaan we kort in op de CO₂ uitstoot, ontwikkelingen rondom het Klimaatakkoord en het tussendoel in 2023.

Een CO₂-neutrale gemeente houdt in dat binnen de gemeentegrenzen geen fossiele energiebronnen worden gebruikt voor onder andere verwarming, mobiliteit en elektriciteitsproductie. Ook de elektriciteit die wordt gebruikt, dient afkomstig te zijn van hernieuwbare bronnen. Het realiseren van een CO₂-neutrale gemeente kunnen we niet alleen. Samen met circa 40 organisaties uit de gemeente Groningen is de Routekaart Groningen CO₂-neutraal 2035 (2018) opgesteld, waarin is uitgewerkt hoe deze ambitie kan worden gerealiseerd en wat hiervoor nodig is. In de routekaart zijn een aantal

concrete doelen benoemd voor 2023 (t.o.v. 2015) en 2035. De energietransitie is een gezamenlijke opgave en aan de realisatie van de doelen werken we samen met bewoners onder andere via de wijkenergieaanpak en wijkinitiatieven in wijken en dorpen, met bedrijven, organisaties en met de partners van de Routekaart. Met de monitor meten we jaarlijks in hoeverre we op koers liggen om de doelen te realiseren en wat de resterende opgave is. Het peiljaar voor de gegevens in deze rapportage is 2019. Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar.

CO₂ uitstoot

De CO₂-uitstoot veroorzaakt door het gebruik van fossiele energie op het grondgebied van de gemeente Groningen bedraagt 1.226 kiloton (kton)¹ in 2019. Circa 28% van de uitstoot wordt veroorzaakt door gebruik van fossiele energie in woningen, 26% door fossiele brandstoffen in de mobiliteit en 44% door het fossiele energiegebruik van bedrijven en instellingen. Hieronder is het overzicht te zien van de jaren 2014 tot en met 2019.

	2014	2015	2016	2017*	2018	2019
Totale energiegebruik in Groningen	15.355 TJ	15.576 TJ	15.130 TJ	17.787 TJ	17.545 TJ	17.789 TJ
Aandeel duurzame of hernieuwbare energie	4,1%	4,5%	5,4%	5,9%	6,0%	6,5%
Totale CO ₂ -uitstoot in kton	1.192	1.172	1.116	1.250	1.234	1.226

* De gemeentelijke herindeling was in 2019 dus vanaf 2017 (CO₂ monitor versie 2019) is de CO₂ uitstoot inclusief Haren en Ten Boer

Klimaatakkoord

In juni 2019 is het Klimaatakkoord ondertekend. In 2030 moet volgens het akkoord 70% van alle elektriciteit en minimaal 27% van alle energie (elektriciteit, gas en warmte) duurzaam worden opgewekt. Momenteel zit Nederland op 8,7% hernieuwbare energie in 2019, het laagste percentage in de Europese Unie (EU). Verder is in december 2020 door de EU een akkoord bereikt over de klimaatdoelen: 55% reductie in 2030 (dit was 49%). Om de klimaatdoelen te kunnen realiseren is de verwachting dat er extra regelgeving komt vanuit het Rijk. Een voorbeeld hiervan is dat gemeenten naar verwachting vanaf 1 januari 2022 de mogelijkheid krijgen om zonnepanelen te verplichten bij industriële daken. In het beleidskader Zon op daken gaan we hier nader op in.

Met het Klimaatakkoord krijgen gemeenten, provincies en waterschappen te maken met nieuwe taken. Dit leidt tot extra lasten in de bestuurlijke en ambtelijke uitvoering. Om het akkoord uit te voeren, onderzoeken het Rijk en

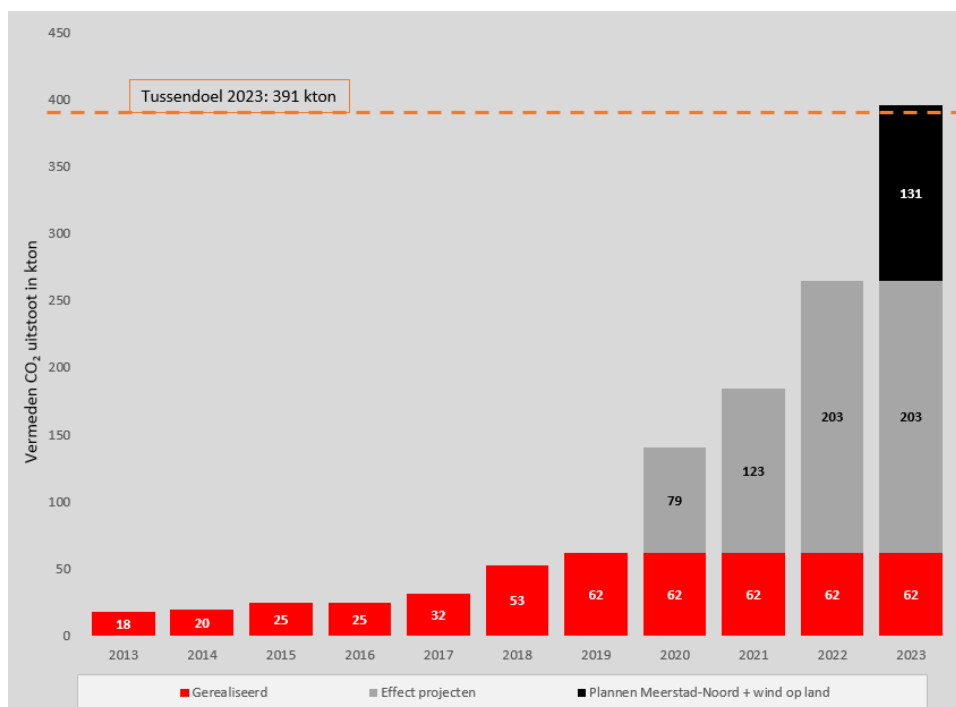
¹ Kiloton = 1000 ton = 1.000.000 kilogram

decentrale overheden gezamenlijk hoe hoog de extra lasten precies zijn en hoe deze kunnen worden bekostigd. Dit zogeheten ‘uitvoeringslastenonderzoek’ wordt ook wel een ‘artikel 2-onderzoek’ genoemd. Voor meer informatie over het artikel 2 onderzoek en het bijbehorende proces verwijzen we u naar de website (<https://vng.nl/artikelen/onderzoek-naar-uitvoeringslasten-klimaatakkoord>) van Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG). We zetten in op volledige compensatie van de uitvoeringslasten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

De verwachting is dat er meer regelgeving komt vanuit het Rijk/EU en we lobbyen voor extra middelen voor de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord. Dit zijn positieve ontwikkeling voor de energietransitie en daarmee ook voor de toekomstige CO₂ reductie.

Tussendoel 2023 vermeden CO₂ uitstoot

De routekaart schetst een tussendoel voor 2023, waarin de totale CO₂-uitstoot 30% lager ligt dan in 2015. De totale uitstoot bedraagt dan maximaal 910 kton, een besparing van 391 kton t.o.v. 2015. In 2019 zitten we op 15,8% van het besparingsdoel voor 2023 (62 kton van 391 kton). De geprognosticeerde ontwikkeling van de CO₂-uitstoot is gebaseerd op basis van het effect van projecten die in 2020 zijn uitgevoerd en op de projecteninventarisatie die is uitgevoerd in het najaar van 2020² van de eerder genoemde 40 organisaties.

² Een overzicht van de projecteninventarisatie is te vinden op: <https://www.groningenco2neutraal.nl/co2-monitor/bijdrage-partners-routekaart>

Indien alle geprognosticeerde plannen in 2023 worden gerealiseerd halen we het tussendoel. Dit onderstreept het belang voor tijdige en zorgvuldige besluitvorming voor de projecten waar uw raad over gaat. In de overige geprognosticeerde plannen zitten ook projecten van onder andere bedrijven en organisaties, dit geeft een goed beeld van de gezamenlijke inzet maar ook waar we afhankelijk zijn van de realisatie van projecten in relatie tot het behalen van doelen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van de CO₂-uitstoot in Groningen tevens beïnvloed door andere ontwikkelingen, zoals bevolkingsontwikkeling, economische conjunctuur, temperatuurschommelingen maar ook door regelgeving vanuit het Rijk en de EU. Bijvoorbeeld voor mobiliteit en de industrie.

Richting 2023

We zijn op de goede weg maar zijn er nog lang niet. De geprognosticeerde plannen geven een indicatie maar zoals aangegeven is het niet zeker of alle plannen worden gerealiseerd en op welke termijn. Daarnaast wordt de ontwikkeling van de CO₂-uitstoot in Groningen tevens beïnvloed door andere ontwikkelingen. Hierdoor kunnen we stellen dat op basis van de huidige gegevens en de eerder genoemde punten we niet op schema liggen voor het tussendoel 2023. Onder andere regelgeving van het nieuwe kabinet, de EU en eventuele middelen vanuit het artikel 2 onderzoek kunnen een forse impuls geven. Willen we het tussendoel van maximaal 910 kton CO₂ uitstoot in 2023 halen moeten we nu gezamenlijk met inwoners, bedrijven en organisaties doorpakken met zowel de technische opgave als de maatschappelijke.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.